Maandag 28 September 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang, No. 3713

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand (Aruba fl. 2.—) bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1358.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Vichy beangst over Afrikaans Imperium.

Maatregelen in Frankrijk tegen U. S. A.-onderdanen.

... tot 7 As-schepen in „Mare Nostrum" tot zinken gebracht.

„TWEE JAAR GELEDEN".

September 1940.

25. De eerste door de Verenigde Staten aan Engeland verkochte torpedojagers komen in een Engelse haven aan.

29. De regering van Pétain maakt bekend, dat de Franse kolonie Madagascar het Britse ultimatum heeft afgeslagen om zich bij de „Vrije Fransen" te voegen. Enige tijd tevoren trachtten de Engelsen te landen, maar werden teruggeslagen.

De Britse verdedigers haalden tijdens de Duitse bombardementen van Engeland gedurende de maanden Augustus en September 2.167 vliegtuigen neer, waarbij ongeveer 5.418 Duitse vliegers en assistenten verloren gingen.

De Britten bombarderen Jibuti, de haven van Frans Somaliland. Hier eindigt de spoorlijn van het door de Italianen bezette Addis Ababa naar de Rode Zee.

30. De Britten bombarderen Maagdenburg en Amsterdam. De Duitsers vallen Londen en Liverpool aan.

October 1940.

1. De moeders en kinderen van Londen worden naar het land overgebracht tot een gemiddelde van 2000 per dag. De Britse regering verklaart, dat wegens de Duitse duikboten en de winterstormen geen kinderen meer gestuurd kunnen worden over zee.

2. Het Duitse opperbevel zegt, dat de gevechtsvliegtuigen vele taken overnemen van de bombardementsvliegtuigen.

Duitse kanonnen op de Franse kust beschieten Dover. De bewoners van Dover gebruiken de wijnkelders als schuilplaatsen. Deze wijnkelders zijn gemaakt in de kalkrotsen en reeds meer dan 100 jaar oud.

3. De vroegere Minister-President van Engeland, Neville Chamberlain, trekt zich terug als Lord-President van de Raad. In de hierop volgende verandering in het cabinet breidt Winston Churchill het zogenaamde binnenste cabinet uit tot 8 leden, waarvan 3 leden behoren tot de Labourpartij.

De dag daarop bedankt Neville Chamberlain als leider van de Conservatieve Partij.

Hamburg en Londen worden over en weer gebombardeerd.

De Finse regering maakt een overeenkomst bekend met Rusland voor de volgende ontwapening van de Aalandeilanden „in het belang van de veiligheid en als een basis van vrede in de Baltische Zee".

4. Hitler en Mussolini houden besprekingen in de gepantserde trein van Hitler op de Brennerpas. Hierbij zijn ook tegenwoordig Joachim von Ribbentrop, Duits Minister van Buitenlandse Zaken; Graaf Ciano, Italiaans Minister van Buitenlandse Zaken; veldmaarschalk Wilhelm Keitel en Italiaanse militaire raadgevers.

CONFERENTIES TUSSEN HOOFDEN VAN FRANSE STRIJDKRACHTEN.

Op Zaterdag had een langdurige conferentie plaats tussen Darlan, den Commandant van alle Vichy-Franse strijdkrachten, en Generaal Nogues. De conferentie volgde op berichten uit kringen van de as, betreffende een eventuele Geallieerde zet tegen Frankrijks grote Afrikaanse Imperium. De radio van Algiers maakte Darlans bijeenkomst met den Gouverneur Generaal van Marokko bekend, doch deelde niet mede waar men bijeenkwam of wat er besproken werd. Tegelijkertijd meldde de radio van Parijs, dat Generaal Orgaz, de Hoge Commissaris van Spaans Marokko, waarschijnlijk binnen enkele dagen te Rabat zal aankomen om te confereren met Nogues. Er is op het ogenblik niets om aan te duiden, dat de besprekingen in verband staan met de bewering van de radio van Parijs op Vrijdag, dat de Geallieerden spoedig Dakar zullen aanvallen. Men acht dit echter onwaarschijnlijk, gezien de afstand tussen Dakar en Marokko. Britse kringen merkten op, dat zowel de as als Vichy de laatste tijd groot belang hebben gesteld in de gebeurtenissen te Gibraltar. Men gaf talloze berichten uit omtrent de grote vloot- en luchtactiviteiten alsmede van de militaire manoeuvres bij het Fort (Londen, (AP) 27.9).

ONRUST IN VICHY.

Een onbevestigd bericht deelde mede, dat Maxime Weygand is geroepen uit zijn afzondering om advies te geven over de Noordafrikaanse defensie. Dit bericht bereikte Londen na buitengewone activiteiten in Vichy, welke het ontslaan van Bénoist Méchin brachten, alsmede nieuwe restricties tegen de onderdanen van de Verenigde Landen in onbezet Frankrijk. Het bericht volgens hetwelk het advies van Weygand ingeroepen werd, kwam van den correspondent van de „Daily Mail" aan de Franse grens.

Hij zeide: „De onrust nam gedurende dit weekeinde in Vichy toe als gevolg van belangrijke besprekingen over de Afrikaanse defensie." Nogues werd naar Rabat terug vergezeld door Bergeret, Vichy's Secretaris van Luchtvaart, na een serie besprekingen, waaraan ook Laval, Darlan en Platon deelnamen.

De berichten, dat Weygands advies ingeroepen werd, wonnen aan betekenis door nieuwe bewijzen, welke bronnen van de Strijdende Fransen in Londen bereikten. Men zeide, dat, terwijl de Noordamerikaanse invloed in Frankrijk belangrijk is, het grootste deel van het koloniale leger in het Noordafrikaanse Imperium zich houdt aan — wat beschreven werd als — de „Weygand traditie". Deze houding zou noch pro-Brits noch pro-De Gaulle zijn, doch sterk nationalistisch pro-Frans. Bovendien zou het anti-Duitse gevoelen nog zeer groot zijn (Londen, (AP) 28.9).

NOORDAMERIKANEN WORDEN IN PARIJS GEARRESTEERD.

Berichten van buitenlandse diplomatieke kringen deelden mede, dat de Duitsers begonnen zijn Noordamerikanen in Parijs in te rekenen (Bern, (AP) 28.9).

DE MENING VAN LORD STRABOLGI.

Lord Strabolgi zeide in een redevoering, dat Wendell Willkie's roep om een tweede front, tháns om Rusland te helpen, „van uiterst grote betekenis is en een officieel antwoord van het oorlogscabinet vereist zonder uitstel". Hij zeide, dat de vragen, welke het cabinet moet beantwoorden, zijn: „Of de Britten begonnen zijn met voorbereidingen voor een tweede front ogenblikkelijk nadat Duitsland Rusland invadeerde, en, indien dat gedaan ware, waarom wij 15 maanden later nog niet klaar zijn."

Strabolgi zeide: „Een deel van de moeilijkheden is het gebrek aan een geunificeerde strategie tussen de voornaamste Geallieerden. De coördinatie, welke bestaat tussen Londen en Washington, omvat klaarblijkelijk Rusland niet."

Hij zeide niet te zien hoe de arbeidspartij — waartoe hij behoort — voort kon gaan „blindelings steun te geven" aan de Regering, „tenzij een krachtige militaire hulp wierd verleend aan Rusland en er een nieuwe poging gedaan worde om het Brits Indische probleem op te lossen" (Londen, (AP) 27.9).

LORD CROFT OVER STEUN AAN RUSLAND.

Lord Croft, de Britse Onder-Secretaris van Oorlog, zeide in een redevoering in antwoord op de roep om een „tweede front zonder uitstel", dat Groot Britannië reeds gevochten heeft op 13 fronten — „meestal tegen een grote overmacht" — meer dan 600.000 verliezen in manschappen aan de legers van de as heeft toegebracht en grote hulp verstrekt heeft aan Rusland. Hij zeide:

„Wij gingen als dolende ridders naar Frankrijk, Noorwegen, Nederland, België en Hellas en als de geschiedenis van deze oorlog geschreven wordt, zal een verbazingwekkend verhaal van onze onophoudelijke pogingen om vliegtuigen, tanks, kanonnen, voorraden en klederen naar Rusland te zenden onder verschrikkelijke aanvallen, misschien worden beschouwd als een der grootste opofferingen, die ooit voor een geallieerde gebracht zijn. Want de schepen zijn heden wat wij het meest noodzakelijk nodig hebben."

Croft zeide, dat Groot Britannië's luchtmacht Rusland helpt door aanvallen op Duitse fabrieken en verkeerswegen en meer dan 10.000 asvliegtuigen heeft vernield.

Hieraan voegde hij toe: „Indien deze bloem van de Luftwaffe niet ware vernietigd door de vliegers van het Britse Imperium, zouden zij blijken een overweldigende kracht te zijn tegen Rusland" (Londen, (AP) 27.9).

EEN REDE VAN EDEN.

Eden sprak tot 2000 burgerlijke defensie-werkers: „Wij zullen niet toestaan, dat die elke 20 jaar gebeurt. Ditmaal moeten wij het werk op de juiste wijze voltooien en als het gereed is ervoor zorgen, dat deze mensen er niet meer mede kunnen beginnen." Hij zeide, dat niemand kon zeggen of de oorlog lang of kort zal duren. „Het is een dwaas, die poogt hieromtrent voorspellingen te doen. Het is ook onverstandig om de kracht van de Duitse militaire machine te onderschatten, en de discipline en gehoorzaamheid van het Duitse volk en het effect van de Gestapo op hen. Wij moeten deze strijd zien in de verwachting, dat hij best lang zal kunnen duren en met de vastberadenheid, dat, hetzij lang of kort, wij hem tot het einde zullen beleven. Wij moeten hem tot een goed einde brengen, zodat dit land en de rest der wereld onverstoord en veilig kunnen blijven voor onze kinderen en onze kindskinderen." (Londen, (AP) 27.9).

ITALIAANSE DUIKBOOT TOT ZINKEN GEBRACHT.

De Britse Admiraliteit deelde mede, dat een vroegere Noordamerikaanse Coast Guard Cutter, thans Zijner Britse Majesteits „Lutworth", kort geleden de grote Italiaanse duikboot „Pietro Calvi" in de Atlantische Oceaan heeft bestreden, geramd en tot zinken gebracht en een andere van zich af heeft gehouden. Hieraan werd toegevoegd, dat de „Lulworth" op convooidienst was.

De Admiraliteit deelde mede, dat de eerste duikboot door de uitkijk werd waargenomen en de „Lulworth" de jacht begon. De „Calvi" dook in een poging om te ontsnappen, doch de „Lulworth" wierp verschillende diepzeebommen. Ten laatste sloegen deze de duikboot naar de oppervlakte en terwijl zij verscheen opende de „Lulworth" het vuur en plaatste voltreffers met haar machinegeweervuur, waardoor de Commandant van de duikboot gedood werd.

De gezagvoerder van de „Lulworth", Luitenant Commandant C. Gwinner, gaf opdracht om te rammen en de „Lulworth" sneed in de „Calvi" aan stuurboordzijde waardoor zij omver werd geworpen en enkele manschappen in zee geworpen werden. De Italianen gaven zich over. De „Lulworth" zond een ploeg om aan boord te gaan van de Italiaanse duikboot, doch deze zonk voordat men haar kon bereiken. Intussen kwam een tweede Italiaanse duikboot aan de oppervlakte niet ver vandaan en Gwinner gaf opdracht om de zoeklichten op den nieuwen aanvaller te richten. Het vuur werd geopend en voltreffers werden geplaatst op de commando-toren voordat zij tijd had om te duiken. De tweede duikboot werd in de duisternis verloren en hoewel verschillende uren gezocht werd was het onmogelijk waar te nemen of zij gezonken was. De mannen van de „Lulworth" die aan boord gezonden waren van de „Calvi", pikten intussen 36 gevangenen van de „Calvi" op. De navigatie-officier van de „Calvi" werd door de Admiraliteit geïdentificeerd als een vroegere Olympische zwemmer. Toen hij op de „Lulworth" toezwom met zijn krachtige kampioenslagen riepen de matrozen van de „Lulworth" in de opwinding, dat een vijandelijke torpedo op hen afkwam (Londen, (AP) 27.9).

SUCCES VAN BRITSE DUIKBOTEN.

De Britse Admiraliteit maakte bekend, dat Britse duikboten in de Middellandse Zee op zijn minst 5 en mogelijk 7 voorraadschepen van de as tot zinken hebben gebracht en nog een ander ernstig hebben beschadigd (Londen, (AP) 26.9).

DE JAPANSE OPMARS NAAR PORT MORESBY.

De radio van Vichy zond een bericht uit volgens hetwelk de Japanse artillerie de Noordelijke buitenwijken van Port Moresby, de Geallieerde basis aan de Zuidwestelijke kust van Nieuw Guinea, beschoot. De radio beweerde, dat de Japanse troepen een deel van de weg naar Port Moresby bereikt hebben, waar het pad door de wildernis een moderne weg wordt (Londen, (AP) 27.9).

Het Vichy-bericht is niet bevestigd door andere bronnen. Het communiqué van MacArthurs Hoofdkwartier meldde „geen verandering" in de bergstreken van de Owen Stanley keten, waar de Japanners tot staan waren gebracht op ongeveer 50 kilometer van Port Moresby. Slechts 24 uren tevoren werd gemeld, dat de Japanners zich teruggetrokken van de vooruitgeschoven posities in dit gebied (New York, (AP) 27.9).

Het nieuws van vandaag.

De tegenaanvallen van het Rode leger binnen en buiten Stalingrad hebben de Duitsers teruggeworpen op de straten van de stad en over de steppen van de Wolga. De strijd wordt thans beschreven als een, die de slag van Verdun in Wereldoorlog I overtreft. Met handgranaten en bajonetten hebben de Russen — volgens de berichten uit Moskou — den vijand verdreven uit verschillende grote gebouwen in Stalingrad. Gezien de omvang van de Duitse verliezen en de weerstand van de Russische troepen, zeide het legerorgaan „Rode Ster", dat de slag van Stalingrad thans die van Verdun overtreft, toen de Fransen de Duitse belegering verbraken. Men moet hiermede in aanmerking nemen, dat Verdun een fort was en dat Stalingrad een fabrieksstad is. Stalingrad is tevens door zijn uitgerekte vorm zeer moeilijk te verdedigen, terwijl de Russen aan de Wolga als met hun rug tegen de muur vechten.

De Duitsers voeren echter nog steeds versterkingen aan met vliegtuigen en anderszins, doch kunnen het beleg — dat thans 35 dagen duurt — niet omzetten in een overwinning. Ook aan de fronten van Mozdok en Novorossisk wordt hard gestreden en het is hier duidelijk, dat de Russen niet verder willen wijken. Grote verliezen worden aan de nazies toegebracht, terwijl langzaam maar zeker de winter nadert......

Ook aan het Centrale front en bij Leningrad is het niet stil. De Russen vallen daar aan en boeken geringe successen tegen de hardnekkige Duitse weerstand.

Aan het Westelijk front is het de laatste dagen vreemd stil. Zelfs de Royal Airforce spant zich niet bijster in en schrijft haar werkloosheid toe aan het slechte weer.

Het roepen om een tweede front blijft echter aanhouden en Lord Strabolgi wees in een redevoering op de betekenis van Willkie's verklaring. Lord Croft, de Britse Onder-Secretaris van Oorlog, hield ook een rede en verklaarde, dat Groot Britannië reeds op 13 fronten gestreden heeft en dat de as reeds meer dan 600.000 man heeft doen verliezen. Lord Croft legde de nadruk op de hulp, die thans aan Rusland verstrekt wordt.

Wendell Willkie heeft thans afscheid genomen van Joseph Stalin en is vertrokken naar China. Op weg naar het Oosten is de Amerikaan Kuibysjev reeds gepasseerd.

Een andere biezonderheid in de ontwikkelingen van het weekeinde is de activiteit in Frankrijk. Zowel in bezet als onbezet Frankrijk worden maatregelen getroffen tegen Noordamerikaanse onderdanen. In Vichy confereert Laval met zijn handlangers en ook Opperbevelhebber Darlan houdt besprekingen met zijn Commandanten. En een ander concentreert zich op Frans Noord-Afrika.

De afgelopen Week.

De Duitsers pogen zich uit twee richtingen een weg te slaan naar de grote landbrug tussen de werelddelen Europa, Afrika en Azië. In een grote nijptangbeweging trachten zij het Midden-Oosten te nemen en daardoor een der meest strategische gebieden te bezetten, waardoor aan de Verenigde Landen een misschien onoverkomelijke klap zou worden toegebracht. Maar aan geen der beide flanken hebben de nazies de laatste dagen, wij mogen wel zeggen de laatste weken, enige merkbare vooruitgang weten te maken.

Na de gevoelige nederlaag, die Erwin Rommel heeft geleden bij zijn poging om de linie van El Alamein te doorbreken, is het Egyptische front vrijwel stationnair gebleven. En intussen heeft de heldhaftige Russische verdediging van Stalingrad het. Rode leger in de Caucasus in staat gesteld de Duitse opmars naar de rijke oliegebieden te stuiten en de oversteek van de hoge bergketen te beletten.

Thans is de positie zo, dat de as in Egypte in het nadeel verkeert en in Rusland eventueel een defensielinie zal moeten opwerpen om haar huidige posities te behouden.

De Geallieerde vliegtuigen in het Midden-Oosten zijn namelijk sterk opgevoerd en hebben het besliste overwicht in de lucht bereikt. Dagelijks en onophoudelijk vallen zij de vijandelijke verbindingslinies aan, zodat de Duits-Italiaanse strijdkrachten in Egypte weinig nieuwe voorraden kunnen ontvangen. De schepen, die zowel van Italië als Hellas naar de Libyse aanvoerhavens Benghazi en Tobruk varen, worden herhaaldelijk bestookt en het zijn er zeker niet veel, die de bestemmingshaven kunnen bereiken. En zelfs indien zij dat kunnen, bestaat nog de kans, dat zij hier zullen worden aangevallen door de vliegtuigen van de geallieerden, terwijl de transportcolonnes en voorraadschuiten, die alles verder naar het front moeten brengen, dit ook niet zonder gevaar doen. De Geallieerden daarentegen voeren steeds meer versterkingen aan, die grotendeels per schip rond Kaap de Goede Hoop, door het Kanaal van Mozambique en over de Indische Oceaan worden aangevoerd. De voornaamste aanvoerhavens van de Geallieerden in het Midden-Oosten zijn Suez, aan het bekende Kanaal, dat uitmondt in de Rode Zee, en Basra in Irak aan de Perzische Golf.

De routes waarover de Geallieerden hun voorraden aanvoeren, worden in tegenstelling tot die van de as veiliger, doordat 1) de strijd tegen de vijandelijke duikboten met meer succes wordt gevoerd en 2) het Kanaal van Mozambique door de Britse bezetting van geheel Madagascar veiliger is geworden.

Het is zelfs niet onmogelijk, dat Japanse duikboten, die gebruik maakten van geheime havens te Madagascar, door de Britse bezetting zijn gedwongen een goed heenkomen te zoeken en zich daarom naar de Atlantische Oceaan hebben begeven om zich te voegen bij de Duitse en Italiaanse duikboten.

Wat betreft de aanvoerhavens van de as in Libye — Benghazi en Tobruk — deze zijn twee weken geleden overvallen door Britse woestijntroepen. Hierdoor is ongetwijfeld afbreuk gedaan aan de waarde van deze ontvanghavens.

Generaal Harold Alexander heeft hiermede tevens een voorbeeld gegeven van zijn agressieve gevechtstactiek en zijn troepen hebben een staaltje gegeven van hun kunnen door een operatie uit te voeren, welke als bijna onmogelijk werd beschouwd.

Nu breekt in de Noordafrikaanse woestijn weer de tijd aan, dat de weersomstandigheden een grote activiteit begunstigen. Tegen het najaar is het sedert de aanvang van de oorlog steeds woelig geweest in de woestijn en daarom mogen wij ook nu weer een offensief tegemoet zien. De gebeurtenissen van de laatste tijd wijzen er op, dat Generaal Alexander ditmaal het initiatief zal hebben.

Ook in Rusland verandert het weer, maar anders dan in Noord-Afrika begunstigt dit de operaties juist niet. Eerst komen de regens, die in Rusland onmetelijke modderpoelen scheppen. Dan komt de doordringende kou met haar sneeuwbuien en gierende windvlagen, die alles doen verstijven.

Maar nog donderen de oorlogsmachines om Stalingrad. Nog rolt de slag heen en weer op de steppen voor de Don en voor de Wolga. Nog bestormen de nazie-benden de bergen in de Caucasus, die een doortocht naar het Zuiden beletten.

De directe objecten van hun zomercampagne hebben de nazies reeds bereikt; zij namen Rostov, de toegangspoort tot de Caucasus, en zij staken de Don voor Stalingrad over. Maar Stalingrad was niet zulk een gemakkelijke noot om te kraken als Rostov, welke laatste stad door de Duitse bezetting van de Krim grotendeels haar strategische positie had verloren.

Reeds langer dan een maand wordt de grote industriestad aan de Wolga belegerd. Gebouwen in de stad werden aan puin geschoten of verpletterd door Duitse bommen. Fabrieken gingen in vlammen op en forten werden vernietigd. Maar de Russische verdedigers bleven onwrikbaar staan op de plek, die genoemd is naar hun groten Leider.

Indien Stalingrad kon worden genomen, zouden de Duitsers een centrum in handen krijgen van grote petroleum-raffinaderijen en een reusachtige tractor-fabriek, die veel van Ruslands tanks heeft gebouwd.

Maar belangrijker nog, de stad ligt dwars over de laatste grote rivier, die tevens een der belangrijkste Russische verkeerswegen is. Over deze verkeersweg vloeien de olie- en andere producten uit het Zuiden binnen. Hierover wordt een gedeelte van de Noordamerikaanse en Britse materialen, welke Rusland bereiken, over Perzië (de naam Iran is weer veranderd) en de Caspische Zee, vervoerd.

Als Stalingrad wierd genomen zou de verkeersweg Wolga worden doorgesneden, maar als Stalingrad niet genomen wordt zullen de legioenen van Hitler terug moeten vallen, omdat zij de winter niet zo ver van hun bases zullen kunnen doorbrengen.

Het gehele Russische volk slaat daarom de strijd van zijn dapperen gade en vraagt zich met verbazing af waarom de Geallieerden in het Westen niet aanvallen om hun lang beloofde tweede front te openen.

Londen en Washington voelden de drang in de roep om het tweede front en Wendell Willkie, de speciale Afgevaardigde van Roosevelt, zag en hoorde in Rusland het verlangen van de Russen. Men had weliswaar niet onomwonden verklaard, dat het tweede front nog dit jaar zou komen, maar de toespelingen, die hierop zijn gemaakt, hebben toch voldoende grond gegeven voor de hoop van het Russische volk.

DUITSE MAATREGELEN IN BELGIË.

Het onafhankelijke Belgische nieuwsagentschap deelde mede, dat de Duitsers aan de burgers in bezet België de toegang tot alle pieren en dijken langs de kust van de Noordzee verboden hebben, sedert de overval van Dieppe. Vissersboten mogen voortaan alleen in groepen zee kiezen, geëscorteerd door Duitse boten of vliegtuigen. Tevens moeten de boten worden onderzocht voordat zij de haven verlaten of binnenkomen (Londen, (AP) 26.9).

C.S.M.-Officier voor de Biezonder Rechtbank

Na beëindiging pleidooi van den Verdediger persisteert de P. G. in zijn eis.

Mr. Van der Meer: „Curaçao beleeft een aanval van socialerigheid."

Zaterdagmorgen werd de zaak van Kapitein Johannes Arend Martens voor de Biezondere Rechtbank voortgezet. Aangezien de Verdediger zijn pleidooi nog niet beëindigd had, ging hij hiermede als volgt verder:

„Ik wil echter nog de gelegenheid te baat nemen om het een en ander te zeggen over de algemene redenen die tot dit en andere arbeidsconflicten in Curaçao hebben geleid. Hoe is het te verklaren, mijnheer de President, dat er zo verschillende arbeidsmoeilijkheden als een vlaag over Curaçao zijn gekomen en dat nog wel in deze tijd, nu men zou verwachten, dat iedereen doordrongen is van het belang van zijn werk, nu iedereen toch bereid moet zijn te offeren, meer dan anders.

Mijnheer de President, het is geen toeval! Het is de noodzakelijke consequentie van verkeerde opvattingen omtrent de arbeidsverhoudingen zelf.

Curaçao beleeft de laatste jaren een aanval van **socialerigheid**, want dat staat vast — sociaal moeten we zijn.

En dus zijn er een heel reeks sociale maatregelen geschapen. Maar het **typische** is, dat ze alle zijn ingevoerd, omdat we sociaal willen zijn en omdat we weten dat deze zelfde maatregelen in Nederland en elders, als noodzakelijke sociale maatregelen worden beschouwd. Het kwam hier niet in de eerste plaats voort uit het besef van noodzakelijkheid dier maatregelen, maar uit het besef, dat wij sociaal willen zijn.

Het verschil tussen de Kinderwetten van Van Houten in Nederland en het verbod van Kinderarbeid in Curaçao al is dit dat de eersten zijn bevochten omdat zij als sociaal gevoeld werden en het tweede de naam had van sociaal te zijn.

Dat bewijst, mijnheer de President, dat die sociale houding te veel **mode, teveel naäperij is en te weinig van binnen uit komt.**

Maar dan is het **ook niet te verwonderen**, mijnheer de President, dat de werkelijke sociale verhoudingen, de werkelijke arbeidsverhoudingen totaal ontgroeid zijn aan de standaardopvattingen die hier nu toevallig als sociaal geaccepteerd worden. Want als die standaard opvattingen toevallig niet meer passen op de werkelijkheid bemerkt men plotseling, met een schok, dat die arbeidsverhoudingen gederailleerd zijn. Het is dan maar te hopen dat wij nog niet zo vastgeroest zijn in onze standaardopvattingen om weldra te bemerken, dat eigenlijk niet de arbeidsverhoudingen gederailleerd zijn, maar dat de ideeën van het tempo dier verhoudingen zijn **afgegleden** en met een bons op de grond gekomen.

Het gevolg van zulk een derailement is, dat er ondanks alle sociale goodwill, bepalingen worden gemaakt, die lijnrecht ingaan tegen ieder elementair begrip van de sociale verhoudingen. Ik gebruik misschien een paar grote woorden, maar zal het eenvoudiger zeggen, beperkter en meer in verband met de onderhavige zaak:

Bij de arbeidsovereenkomst zijn twee volwaardige, op zich zelf gelijke partijen betrokken. Feodale of patriarchale verhoudingen zijn uit de tijd. Nu zcht de Overheid een bepaald bedrijf van vitaal belang voor de oorlogsvoering en wil niet, dat de arbeidsovereenkomsten in dat bedrijf worden beëindigd. Anders gezegd: de Overheid eist, dat de rechten en verplichtingen van beide partijen worden voortgezet. Beëindiging mag alleen met toestemming van een bepaald orgaan. **Tot zover is alles in orde.**

Maar dan wordt **één van de partijen** als „orgaan" aangewezen. De toestand wordt dus en is ook feitelijk als volgt: als de werknemer zijn baas niet kan luchten moet hij toch blijven; als de baas hèm niet kan luchten krijgt hij de zak.

Dit is slechts een voorbeeld om te bewijzen, mijnheer de President dat **niet de arbeidsverhoudingen gederailleerd zijn**, maar dat de geest, de ideeën, het tempo niet konden bijhouden.

En nu praat ik nog steeds over de geest, de opvattingen op Curaçao en nu heb ik nog steeds niet vermeld, dat die geest op zich zelf al twintig jaar te laat komt. Een geest die in ziekte en ongevallenwet en dergelijke nog steeds het **kernpunt zoekt van het sociale vraagstuk**. Zo weinig, mijnheer de President, is Curaçao op de hoogte van de geestelijke stromingen van zijn tijd. Ja, mijnheer de President, van de geestelijke stromingen van zijn tijd.

Men praat, mijnheer de President, allerwegen van veranderingen in ons Staatsbestel. Imperiale zaken, grondwetsherziening, enz.

Waarom?

Wat is dan tenminste het **algemene** streven?

Tot nu toe praat men in Curaçao wel druk over de personen voor verschillende raden, maar over het werk heb ik nog niets gehoord. Wij mogen zo'n beetje praten over de verhouding tussen de verschillende gebiedsdelen, maar in de eerste plaats zullen de verhoudingen in de verschillende gebiedsdelen herzien moeten worden. Herzien, dat wil zeggen: in overeenstemming gebracht met de werkelijkheid.

Het parlement in Nederland in zijn huidige vorm, was zijn tijd al lang voorbij en zou ook zonder oorlog geen twintig jaar meer blijven.

Feitelijk was de toestand de laatste tien jaren in Nederland deze, dat de publieke zaak grotendeels rustte op de gezamenlijke bedrijfsgroeperingen. En daarom zal men zonder gevaar kunnen voorspellen dat na de oorlog het zwaartepunt ook formeel bij de **bedrijfsgroeperingen** zal komen te berusten: om de heel eenvoudige reden, dat er geen andere pilaren zijn sterk genoeg om de staat te dragen.

Zo iets was twintig jaar geleden niet mogelijk.

Toen dacht men nog veelal, dat het ideaal van een werknemersvakorganisatie bestond in staking, en geweld en het ideaal van de werkgeversvakbond in machtswellust, in het motto: verdeel en heers, en in uitbuiting.

Dat denken er op Curaçao misschien nog. Hier denkt men misschien nog, zoals toen in Nederland dat een protestant en een katholiek als zodanig tegengesteld zijn, dat een liberaal en een socialist als zodanig al nooit kunnen samenwerken. Maar men heeft elders al lang ontdekt, dat de parallel lopende belangen veel groter zijn dan de enderlinge tegenstellingen. En dat met een goede verstandhouding en een innige samenwerking ieder van de partijen veel beter af is.

Vandaar dat de gezamenlijke bedrijfsgroeperingen aangewezen kunnen worden als de kern van de Nederlanden in de toekomst, zodra de huidige steunpilaar van wapengeweld zal ophouden.

Mijnheer de President, op Curaçao zijn wij zo ver nog lang niet, hoewel we onvermijdelijk die richting zullen uitgaan.

Ik hoop — dat hopen er met mij velen — dat de betrokken **partijen de tekenen van haar tijd zullen** verstaan en daarnaar handelen. Het komt er tòch, maar het is veel en veel beter, dat het geleidelijk en rustig ga dan dat het met horten en stoten moet gaan, zoals nu. Laten wij goed begrijpen, dat machtsvertoon alléén tegenmacht uitlokt; laten we niet beginnen met te veronderstellen dat bij den ander macht het doel is.

Wantrouwende benadering lokt tegenwantrouwen uit. Maar een uitgestoken hand kan niet genegeerd worden. En de tijd kan wel eens komen voor den werkgever (zoals die voor velen in Nederland is gekomen) dat hij blij is een georganiseerde en aanvaard geordende groep werknemers tegenover zich te hebben. En de tijd zal komen, dat de directe voordelen wederzijds van samenwerking de vraag zal doen stellen: hoe is het ooit anders mogelijk geweest!

Mijnheer de President, ik heb wat uitgeweid over algemene toestanden, omdat zij zoveel verklaren van de onderhavige zaak, een stuip in de sociale ontwikkeling van Curaçao. Los van alle juridische en morele gronden, is het ook met het oog op een toekomstige samenwerking noodzakelijk dat de tegenstellingen worden weggewist, dat er geen redenen tot wrok blijven.

Vernietiging van de beslissing a quo en vrijspraak van appellant is dan ook de enige uitspraak, die uw College in dezen zal kunnen geven:

juridisch, omdat appellant wettelijk niet verplicht is geweest uit te varen.

moreel, omdat hij desondanks willig was veel meer te doen dan waartoe hij verplicht was en

sociaal, omdat wij verder moeten, omdat geen oude verwijten de samenwerking mogen kunnen belemmeren, de samenwerking die het wantrouwen en de tegenstelling moet vervangen in een betere toekomst."

Repliek van den P.G.

Na beëindiging van het pleidooi des Verdedigers, nam de Procureur Generaal Mr. Thys van der Laan, het woord:

Ik heb met enige spanning het pleidooi gevolgd en met grote belangstelling geluisterd naar het pleidooi van den geachten Verdediger, zeide hij: Het moet mij van het hart, dat ook ik — om de woorden van den Verdediger in het begin van zijn pleidooi gebruikt te citeren —— veel geleerd heb.

De verdediging in deze zaak was wel biezonder moeilijk omdat er geen vaste lijn was waaraan de Verdediger zich heeft kunnen houden.

Het grote verschil tussen den Verdediger en mij is dan ook, dat hij de zaak heeft gezien van de civielrechtelijke kant en ik van de strafrechtelijke zijde.

Hier gaf de P.G. als uitleg van het standpunt van de C.S.M. en de officieren het voorbeeld van een fabriek, waar arbeiders werkzaam zijn. Zij willen werken en eisen erkenning van hun bond en een bepaalde betaling. Maar nu zijn er biezondere omstandigheden, oorlogsomstandigheden, en zij weigeren te werken als de werkgevers niet op al hun voorwaarden willen ingaan. Dat noemt men dan onwil van de arbeiders.

De appellant was niet bereid om te varen en was daarom dus onwillig. Hij wilde slechts varen indien de voorwaarden ingewilligd wierden. Daarin zit de grote moeilijkheid voor den Verdediger.

Indien de officieren hadden gezegd, wij willen varen maar de bemanning is onvolwaardig, dan was het anders geweest. Dan had niet de Verdediger maar ik in moeilijkheden gezeten.

In zijn Memorie van Grieven noemt de appellant toch ook de voorwaarden waarop hij wilde varen. 1) erkenning van de Bond, 2) de betaling en tenslotte als 3) de onvolwaardige bemanning. Daarmede heeft vervolgens mij de appellant de verdediging van zijn onwilligheid onmogelijk gemaakt.

Omtrent het andere punt of de appellant schepeling is heeft de Verdediger het betreurd, dat ik daarop de aandacht heb gevestigd. Het wilde mij voorkomen, dat, waar het betreffende P.B. spreekt van „onwillige schepeling", een juridische fout gemaakt werd. Ik heb daarop dan ook de aandacht willen vestigen. Ik zie daarom geen reden van mijn betoog af te wijken en persisteer in de gestelde eis.

Dupliek van den Verdediger.

De Verdediger nam nu het woord en begon met op te merken, dat het volgens den P.G. voor hem zo moeilijk was om een goede voorstelling van zaken te geven en dat er eenmaal zoveel feiten zijn, die hij niet zou kunnen verklaren. Maar ik ben blij — zo vervolgde de spreker — dat er zoveel stukken in de krant hebben gestaan en dat er zoveel notulen zijn geweest, die hebben aangetoond, dat het standpunt van den appellant sedert het begin hetzelfde is geweest.

Het formele verschil tussen den P.G. en mij is inderdaad, dat ik de zaak van civielrechtelijke zijde heb gezien en hij van de strafrechtelijke kant. Maar dàt verschil maakt geen verschil in de uitspraak. Dat is slechts een verschil in de gevolgde weg om tot hetzelfde doel te komen.

Een ander veel groter verschil is echter, dat de P. G. zegt, dat de appellant niet ging varen omdat de gestelde voorwaarden niet ingewilligd waren.

Hij gaf het voorbeeld van de fabriek waar de arbeiders niet willen werken, tenzij bepaalde eisen ingewilligd wierden. Maar, Mijnheer de President, stel eens voor, dat de arbeiders nog niet bij de fabriek zijn. De Baas stelt dan zijn voorwaarden en de werknemers zeggen, dat zij op die voorwaarden willen werken, mits zij op hun verjaardag een gouden horloge krijgen.

Mijnheer de President, de appellant heeft tijdens het onderzoek verklaard bereid te zijn te gaan varen, zelfs met een onvolwaardig schip. Maar dan moesten ook zijn voorwaarden ingewilligd zijn. Het gaat hier dus uitsluitend over de vraag of de appellant verplicht was zonder enige voorwaarde te gaan varen. Hij heeft slechts een tegenconcessie verlangd en dit vormt toch een groot verschil met wat de P.G. als uitgangspunt aanneemt.

Wat of de gestelde voorwaarden waren, doet er niets toe. De vraag is hier: Om welke redenen weigerde de appellant? Werd er iets biezonders van hem verlangd, dan mocht hij eisen, dat ook bepaalde voorwaarden van hem ingewilligd zouden worden.

Hiermede heeft de Verdediger zijn dupliek beëindigd en aangezien de P.G. hierop niets meer wenst te zeggen, bepaalt de President, dat de uitspraak in de zaak zal geschieden op 16 October aanstaande.

CURACAO.

HET BEZOEK VAN MINISTER FURSTNER.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

Aan het noenmaal, dat Gouverneur Doctor Petrus Albertus Kasteel Zaterdag ter ere van den Minister van Marine heeft gegeven, zaten als gasten aan een vijftiental hoge Nederlandse en Geallieerde officieren alsmede Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus Innocentius Verriet O.P. en Zijn Secretaris, Pater Willibrordus Menno Brada O.P., Pater Augustinus van der Meer O.P.; Dominee Johannes Mietes en de Heren Meester Sylvius G. C. van der Veen Zeppenfeldt; John Horris Sprockel, Ingenieur Jan Noorduyn, Professor Meester Adriaan S. Oppenheim, Doctor Adolphe W. J. M. Desertine, Salomon A. L. Maduro, Willem F. M. Lampe en de Consuls van de Verenigde Staten en Groot Brittannië.

De tafelversiering bestond uit Oranje bloemen gerangschikt in de letters O(ranje) Z(al) O(verwinnen). Gouverneur Doctor Petrus A. Kasteel heeft den hogen gast in voor dezen en de Koninklijke Marine zeer vleiende woorden toegesproken en de Minister heeft hartelijke dank daarvoor uitgesproken.

Gisteren heeft de Minister de reeds vermelde bezoeken gebracht: aan de dienst in de Fortkerk, het R.K. Militair Tehuis, aan Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus I. Verriet O.P. en aan Zuikertuintje. 's Avonds had ten Gouvernementshuize een intiem souper plaats, waaraan behalve de Gouverneur en de Minister o.a. Schout bij Nacht Arthur G. Robinson en kolonel Carel J. baron van Asbeck aanzaten. Dit souper had plaats na een cocktailpartij, aangeboden door de Nederlandse Officieren in Kamp Suffisant.

Het bezoek aan Aruba.

Vandaag is de Minister naar Aruba. Hij wordt vergezeld door Zijn Adjudant, den Gouverneur met diens adjudant en kolonel Carel J. baron van Asbeck. De Gouverneur biedt op Aruba te zijnen huize een noenmaal aan waaraan o.a. de Gezaghebber en de Heren Bronkhuyzen en Lloyd G. Smith aanzitten. Terwijl de Minister op Aruba militaire objecten bezoekt, zal Zijne Excellentie de Gouverneur er enige scholen bezoeken. Vanavond is er een cocktailpartij bij Kolonel Rattan.

ALWEER EEN NIEUWE VLAG.

Op het Waterfort wappert alweer een nieuwe vlag op onze Passaat. De Vier-Sterrenvlag van den Luitenant-Admiraal is verdwenen en vervangen door een vlag: rood-wit-blauw-wit-rood-wit-blauw. Op de middelste baan wit, welke breed is, staan 2 klare, gekruiste ankers (d.w.z. ankers zonder touwen). Dit is de vlag van den Minister van Defensie op bezoek bij de Marine. Thans is naast het Ministerie van Defensie een eigen Ministerie van marine opgericht en zodoende wappert de vlag thans voor den minister van marine.

(De Minister van Defensie had twee vlaggen; bij een bezoek aan de landmacht had hij een vlag gelijk aan de hierboven beschrevene, doch met het Nederlandse wapen in de plaats van de beide ankers.)

DE ZEELIEDEN EEN DAGJE UIT.

Gisteren, Zondag 27 September, werd door het Apostolaat ter Zee weder een picnic georganiseerd voor de zeelieden. Het werd een groot succes en de 60 mensen, die er aan deelnamen amuseerden zich kostelijk.

MUZIEKAVOND VOOR ZEELIEDEN.

Hedenavond van 20 — 22.30 uur wordt er in het Katholieke Zeemanshuis aan de Klipstraat een muziekavond gehouden van lichte classieke muziek.

Alle zeelieden en belangstellenden zijn van harte welkom.

VERENIGINGSNIEUWS.

— K.S.C.: Voetbal: Ajax Jr.—Vitesse Jr. 5—0; Ajax — Vitesse 1—2.

Baseball: Lucky Strike — American Army 5—7.

„ONZE VLOOT"

Boeken en tijdschriften nodig.

Men schrijft ons:

Sinds de aanvang van de mobilisatie heeft onze afdeling ervoor gezorgd, dat aan de onder de wapenen zijnde militairen tijdschriften en boeken verstrekt. Ook aan menig koopvaardijschip werden boeken en andere lectuur medegegeven.

Dank zij der voortreffelijke hulp van het Dames-comité van O.V. en de grote medewerking die wij daarbij van verschillende autoriteiten ondervonden, heeft deze actie nog steeds veel succes en wij zijn ervan overtuigd, dat onze Vereniging daartoe zeer veel heeft bijgedragen om het leven van onze militairen en mannen ter koopvaardij te veraangenamen.

Onze boekenvoorraad moet echter nodig aangevuld worden, mogen wij nogmaals een beroep doen op u. Heeft u nog enige boeken of tijdschriften voor dit doel over, belt u dan een der volgende adressen op en gaarne worden de boeken bij u afgehaald.

F. Vreugdenhil, Schaarloo 88 tel. 1554, Ruyterkade 36 tel. 2339 K. Kroeskamp West-Werf tel. 1249, Arrarat tel. 2471, Ds. Mietes Rodeweg 67 tel. 2462, J.H.C. Hense Hendriklaan 5 Isla tel. 504.

BURGERLIJKE STAND VAN CURAÇAO.

Bevallen op September: 8 Snijders, Jacinta Maria echtg. v. Bernadina, J. M. d; 10 Hazel, Lucia Isabel d; 9 Matroos, Hilda Josephina Paulina echtg. van West, R. H. d; 11 Haseth, Rosa Maria echtg. v. Krips, V. E. z; 6 Samboe, Antonilia Paulina z; 8 Connor, Erma Blanche echtg. v. Henry D.F. z, 8 Vos, Julieta Tranquilina echtg. v. Doval, I.O. z; 10 Wederfoort, Elodia Hortencia z; 11 Brusse, Charlotte Maria echtg. v. Perret Gentil, J.H. z; 11 Piter, Josefa Leonora echtg. v. Monkau, J.A.T. d; 12 Lindeborg, Altagracia Maria echtg. v. Zimmerman, C.F. z; 9 Fecunda, Maria Eugenia z; 13 Leonora, Estrelia Cirilia z; 14 Abraham, Concencio Agustina echtg. v. Helmyr, K.L. z; 13 Chocolaad, Mechtilda Maria Jozef echtg. v. Oostvriesland, A.C. z; 14 van Glaanen, Weygel, Edme Lottie echtg. v. Abdul, A.G. z; 17 Debrot, Anna Cornelia echtg. v. Torres O.G. d; 15 Pieternella, Julia Faustina echtg. v. Silonero, T.H. d; 17 de Bruijn, Hendrika Pieternella echtg. v. Logman, J. z; 17 den Boef, Johanna echtg. v. Vermeulen, J. L. J. z; 16 Marin, Levinia Mercedes echtg. v. Isenia, A. C. d; Schoolland, Henriette Elisabeth echtg. v. Verschoor, J.J. d.

Ondertrouwd op September 11 Jamanica, Elias Marti en Martiena, Omasia Victoria; 11 Gersie, Johan Jolliffe, Edme Annie; Groenendaal, Nicolaas Arnoldus en van der W.., Neltje Johanna; van Zijssen, Paul E.., gege Henri en de Castro, Gloria; .. Iprenburg, Steven en Beaumont, .. da Maria; 17 Gimenez, Generoso .. Goeloe, Benita Martina; Ider, Agu.. Vicente en Antonia, Mathilde Ve..; Martis, Patricio Emilio en Dor.. Evelina Estebana; Ferdenandus Klaas en Angelista, Jacoba Angelina Morales, Augustu Etanislao.

Overleden op September 8 Kwidama, Louis Johannes echtg. v. Girigorie, E.M. oud 55 j.; 5 Irausquin, An.. Irene oud 8mnd; 4 Lingstuyl, .. Henriette Eugenie Mathilde oud 3.. 13 Martinez, Martina oud 53 j.

Getrouwd op September 14 Toppenberg, Juan en Wernet, Maria Teodora; 16 Labordus, Juan Zacharias en Pa.. Elma Antonia Josefa; Petrona, Go.. nio en Florenz, Petra Cristina; .. Isodore Nicolaas Ferdinand en Wo.. Anjie, Esselina Jacquelina; Ca.. Lucien Rudolfond en Lichtveld, Ma.. line Georgetine; Imperator, .. Jose en Winklaar, Leonita Benita; .. Obediente, Pieter Hendrik Winster en Evertsz, Johanna Catharina.

APOTHEKEN.

Deze week hebben de volgende apotheken de Zondag- en nachtdiensten:

Otrabanda: Centraal.
Punda: Wilhelmina.

CHÈQUE-KOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop
Londen	7.55	7..
Caracas	56.—	57..
Paramaribo	99.50	100..

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Ma. 28 Sept.

Telegram Afdeling: H. Carriere, tel. 553, Hotel kamer 29.

Shipping & Supplies Hr. Meinsto.. tel. 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Karsch.. tel. 398, Beatrixlaan 16.

Dok Afdeling: Hr. de Klerk & Hr. de Boer, tel. 431.

Stalingrad, het Verdun van Sovjet-Rusland.

Nieuwe actie aan Centrale- en Leningrad-fronten.

Willkie uit Moskou naar Tsjungking vertrokken.

DE 35e DAG VAN STALINGRADS BELEG.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Terwijl het beleg van Stalingrad de 35e dag bereikte, toonden de verdedigers geen tekenen van verzwakking. Zij zetten nog steeds een der bitterste verdedigingen van de oorlog op en slagen erin, niettegenstaande de numeriek supérieure kracht van den vijand, tegenaanvallen te doen in de stad en ten Noord-Westen daarvan. De berichten van het front schatten, dat 36.000 Duitsers van posities in de stad strijden. Zij worden voortdurend versterkt in hun pogingen om de verdedigers te overweldigen, die afhangen van de verbindingen over de Wolga, welke voortdurend met bommen bestookt worden. Het feit, dat 2000 Hitlerieten gedood werden ten Noord-Westen van Stalingrad gedurende de laatste twee dagen, toonden de verwoedheid aan van de aanvallen, die de Russische tanks en infanterie ondernemen.

Diep in de Caucasus maakten de Duitsers geen merkbare voortgang in hun pogingen om door te breken naar Grozny. De Russen heroverden een belangrijke heuvelpositie in de vallei van de Terek en bezetten ook gunstige defensie-posities ten Zuid-Westen van Novorossisk aan de Caucasische kust van de Zwarte Zee.

De berichten zeiden, dat de Duitse pogingen om Stalingrad te nemen, niettegenstaande hun enorme verliezen, niet afnemen. In slechts enkele afzonderlijke sectoren zijn de Duitsers in staat hun posities te verbeteren. „Pravda" meldde, dat Russische gardeeenheden de moeilijkste sectoren in de stad houden. De Duitsers werpen reusachtige tankstrijdkrachten tegen hen. Een garde-detachement vernielde 24 tanks in een aanval. In een andere sector bij een kleine heuvel deden de Russen een krachtige tegenaanval, welke zo plotseling kwam, dat de fascisten erdoor teruggedreven werden.

De Duitsers poogden de Russische opmars in een sector van Stalingrad te stuiten met bommenwerpers, doch „Pravda" meldde, dat zij hierin faalden. De aanvallers beschermden hun opmars met gevechtsvliegtuigen. Een bericht deelde ook mede, dat een Roemeense divisie, welke vlak bij Stalingrad vecht, verschrikkelijke verliezen leed. Een bericht van het front vertelde hoe een Sovjet-regiment 43 Duitse tanks vernielde, die een infanterie-aanval leidden nadat de luchtmacht had gepoogd de posities van het Rode leger te treffen. De aanval mislukte en de nazies keerden terug (Moskou, (AP) 28.9).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 27 op 28 September bestreden onze troepen den vijand in de gebieden van Stalingrad, Mozdok en Sinyavino. Geen grote veranderingen vonden plaats op andere fronten. In het gebied van Stalingrad sloeg de afdeling N. 2 vijandelijke aanvallen af en vernietigde 7 kanonnen, 5 machinegeweren en 11 vrachtwagens. Tevens werden ongeveer 2 vijandelijke compagnieën uitgeroeid. In een andere sector sloegen garden en mortieren-kanonniers een vijandelijke aanval af en sloegen uiteen of vernietigden gedeeltelijk ongeveer een bataljon van de vijandelijke infanterie. Ten Noord-Westen van Stalingrad heeft een grote afdeling gedurende de operaties van 2 dagen 2000 vijandelijke manschappen gedood. 15 Tanks, 11 kanonnen en 23 machinegeweren werden vernield. In een andere sector vielen de Duitsers verschillende malen aan. De aanvallen werden afgeslagen en 300 vijandelijke soldaten werden in gevechten van 2 dagen gedood.

In het gebied van Mozdok ruimde een Sovjet-afdeling in koppige gevechten een vijandelijke compagnie op. Een andere afdeling bezette een hoogte aan het Leningradfront en 22 vijandelijke blokhuizen werden vernield in gevechten, die twee dagen duurden.

In een andere sector werden 300 vijandelijke manschappen door patrouilles gedood. 4 Vliegtuigen werden neergeschoten in het gebied van Voronesj. Een aanval van een vijandelijk bataljon infanterie en 8 tanks werd afgeslagen. Alle tanks werden buiten gevecht gesteld en de infanterie werd uiteengeslagen" (Moskou, (AP) 28.9).

WILLKIE VERLAAT MOSKOU.

Wendell Willkie vertrok uit Moskou naar Tsjungking. Hij was op dezelfde wijze gekleed als toen hij het Kremlin verliet na er hedenmorgen gedineerd te hebben, namelijk in zijn blauw pak met twee rijen knopen, een wit hemd en een helder blauwe das. Het diner op het Kremlin is een der meest intieme geweest, die aan bezoekende vertegenwoordigers van de Geallieede Regeringen gegeven werden. Het schijnt niet al te ernstig geweest te zijn, omdat Stalin, Willkie en Molotov opgewekt waren.

Willkie zeide het te betreuren, dat hij niet langer in Rusland kon blijven, doch geloofde, dat hij genoeg had gezien om hem een beter begrip te geven van het Russische leven en Ruslands oorlogsinspanning. Hij zeide: „Ik breng een geestelijk beeld terug van een zeer dapper volk, dat hecht achter zijn leiders staat."

Tijdens het diner bracht Molotov een heildronk uit op Roosevelt. Willkie dronk op Stalin en Churchill. Stalin bracht een heildronk uit op Willkie. Na de maaltijd ging het gezelschap, geleid door Stalin, die gekleed was in zijn gebruikelijke bruine blouse met broek, naar een kleinere kamer voor de koffie en nog meer heildronken. Na de koffie werden aan Willkie films vertoond, vooral over de defensie van Moskou. Willkie zeide van plan te zijn ongeveer 10 dagen in China te vertoeven. Hij zeide niet wanneer hij verwachtte naar de Verenigde Staten terug te keren.

Willkie deelde mede, dat hij na verslag aan Roosevelt uitgebracht te hebben, waarschijnlijk een radio-toespraak zou houden, indien hij daartoe wierd uitgenodigd. Willkie was van plan de nacht in Kuibyshev door te brengen (Moskou, (AP) 27.9).

VLIEGTUIG BOVEN VICHY.

Berichten uit Parijs deelden mede, dat een vliegtuig van onbekende nationaliteit in de namiddag boven de omstreken van Vichy vloog en de luchtafweer-defensies in actie kwamen (Berlijn, (AP) 27.9).

BRITSE BOMMEN VAN 4 TON.

William Tait seint uit Londen:

De Royal Airforce onthulde, dat Duitsland thans wordt bestookt met monsterachtige bommen van 4 ton. Het nieuws werd door Britse luchtwaarnemers begroet als het begin van een nieuw hoofdstuk in het Geallieerde luchtoffensief om de Duitse steden te vernietigen en een zeker teken, dat de Geallieerden van plan zijn het Reich te teisteren met steeds grotere bommen in de kortst mogelijke tijd.

Er is geen aanwijzing, dat de allergrootste maat van bommen bereikt is met de nieuwe 8000-ponders, die volgens verklaring van de „Daily Telegraph" den Geallieerden „een der meest dodelijke wapenen" gegeven hebben.

De eerste resultaten van de grote bommen — die speciaal zouden zijn ontworpen om stalen en betonnen gebouwen en staalfabrieken te verpletteren, welke tot nu toe slechts door 1000 en 2000-ponders zijn geraakt — werden gezien in foto's van vernielde wijken van Düsseldorf, die in de Britse nieuwsbladen gepubliceerd werden.

De Londenaars, die het vernietigende effect van Duitslands grootste bommen zagen — naar men meent 3000-ponders — welke op hun stad geworpen werden, gnuifden toen zij hoorden, dat de Royal Airforce bommen gebruikt die driemaal zo groot zijn. De enorme nieuwe bommen worden op dezelfde wijze geworpen als de kleinere: door even een knopje aan te raken met minder kracht dan nodig is om de schakelaar van een schemerlampje over te halen. Slechts enkele soorten van de grootste bommenwerpers zijn echter in staat haar van de grond te lichten. De Duitse radio-uitzendingen, waarin der bevolking gevraagd wordt geen grote stukken van Britse bommen als souvenirs te bewaren, werden door waarnemers beschouwd als een teken, dat Duitsland graag de biezonderheden te weten wil komen omtrent het maken van de nieuwste bommen.

De 4-tonners zouden zijn geperfectionneerd na maanden van inspannende proefnemingen. De uiteindelijke proef moest op Duitsland genomen worden daar men gelooft, dat het werpen van een van deze bommen op enig deel van het dichtbevolkte Groot Britannië schade zou veroorzaken aan particuliere bezittingen.

Op zekere nacht zou daarom een enkele bommenwerper gevlogen zijn over een deel van Duitsland, dat tevoren niet was aangevallen en de bom van 4 ton hebben laten vallen. Dat gebied werd toen met rust gelaten tot de schade, die door de enkele bom werd veroorzaakt, gefotografeerd was. (Londen, (AP)).

BRITSE MIJNEN IN VIJANDELIJKE WATEREN.

Na de operaties, waarbij een grote strijdmacht van de Royal Airforce mijnen legde in vijandelijke wateren, gaven de Britse Admiraliteit en de Royal Airforce gezamenlijk het volgende communiqué uit:

„Gedurende de laatste zes maanden hebben de Koninklijke Marine en de Royal Airforce een sterk opgevoerd aantal mijnen in vijandelijke wateren gelegd. De vijandelijke scheepsverliezen zijn naar verhouding groot geweest. Het leggen van mijnen werd noodzakelijkerwijs gedaan in de grootste geheimzinnigheid. De vijand doet elke poging om zijn verliezen te verbergen, die door het gebruik van dit wapen door ons zijn veroorzaakt. Het is niet in het publiek belang de juiste omvang en strekking van onze operaties te onthullen.

Evenmin kan het aantal schepen, dat — naar bekend is — tot zinken werd gebracht door mijnen, genoemd worden. Doch wel kan worden verklaard, dat het aantal Duitse en Italiaanse schepen, dat — naar bekend is — door mijnen tot zinken is gebracht, volkomen de inspanning rechtvaardigt, die door de Koninklijke Marine en de Royal Airforce wordt gedaan.

Er is goede reden om te geloven, dat voor elk schip, waarvan bekend is dat het door mijnen tot zinken is gebracht, een ander verloren ging, zonder dat bericht daaromtrent in dit land ontvangen werd. De indirecte resultaten van deze campagne zijn eveneens van belang. De bronnen van de vijandelijke mankracht en tonnage worden door de operatie verdeeld en het onderhouden van een groot aantal mijnenvegers wordt hierdoor nodig gemaakt. Onze mijnen hebben ook het vijandelijk verkeer over zee ontwricht en vertraagd. Het verkeer wordt daarbij gedrongen naar gebieden, waar het trefbaarder is voor andere aanvalsmethoden. De reeds overbelaste Duitse spoorwegen moeten nog meer vracht vervoeren als resultaat van het verlies van voorraadschepen.

Sedert de eerste operatie van onze mijnenleggers enkele uren na de oorlogsverklaring zijn de operaties voor het leggen van mijnen voortdurend opgevoerd en een groot aantal mijnen werd gelegd om onze kusten en scheepvaart te verdedigen. Mijnen zijn in vijandelijke wateren gelegd door vliegtuigen van de Royal Airforce en de marine-luchtmacht en door snelle lichte vaartuigen en duikboten.

In de wateren, die ontoegankelijk zijn voor onze bovenwater-vaartuigen en duikboten, wordt elke maand een groter aantal mijnen gelegd door vliegtuigen van de Royal Airforce.

Eenheden van de Vrije Franse Marine, de Koninklijke Nederlandse Marine en de Koninklijke Noorse Marine hebben bij onderscheiding in deze activiteiten deel genomen. Sedert het begin van de oorlog beloopt het aantal mijnen, dat door onze strijdkrachten in alle krijgstonelen werd gelegd, in de 6 cijfers.

Als resultaat van het gebruik van vliegtuigen voor het leggen van mijnen, is het verkeer in de nauwe en kustwateren, die door den vijand worden beheerst, veel trefbaarder dan in Wereldoorlog I. Elk voordeel is hieruit getrokken. Vliegtuigen hebben mijnen gelegd in het Kanaal van Kiel en in de nauwkeurig bewaakte wateren van de Baltische Zee. Tezamen met bovenwatervaartuigen en duikboten hebben zij mijnen gelegd in alle vijandelijke waterwegen van Noorwegen tot de Atlantische kust van Frankrijk. In de laatste 6 maanden zijn meer vluchten uitgevoerd door vliegtuigen van de Royal Airforce voor het leggen van mijnen dan in alle vorige maanden van oorlog. In de laatste 15 maanden hebben deze vliegtuigen ongeveer 5 millioen kilometers gevlogen, terwijl zij bezig waren met het leggen van mijnen. Het is bekend, dat het leggen van mijnen uit de lucht in kanaien, die ontoegankelijk zijn voor onze marinestrijdkrachten, den vijand vele en zware verliezen veroorzaakten. Zulke voortdurende penetratie van de vijandelijke defensies is niet zonder verlies geschied.

In tegenstelling tot bommen, granaten, torpedo's of diepzeebommen kunnen afzonderlijke mijnen niet worden gericht op speciale objecten. Zij moeten bij groepen worden gelegd om hun slachtoffers af te wachten. De mate waarin onze mijnen een groot gevaar voor den vijand vormen is een quaestie van een voortdurende strijd, die gevoerd wordt door onze geleerden en technici te ener zijde en de vijandelijke mijnenvegers-organisatie te anderer zijde. Aan hen, die deelnamen aan het maken van mijnen en in de risquante en niet opvallende taak van het leggen daarvan wordt de bevrediging ontzegd persoonlijk aansprakelijk te zijn voor een speciaal succes tegen den vijand. Hetzij in het laboratorium of de fabriek, vliegtuig of mijnenlegger, onderhouden zij niettegenstaande een front, waar hun verrichtingen, hoewel onzichtbaar voor henzelven, den vijand de grootste verwarring bezorgen".

(Londen, (AP)).

WERELDNIEUWS

TAYLOR BIJ DEN PAUS.

Het Zwitserse nieuwsagentschap deelde mede, dat Zijne Heiligheid de Paus Myron Taylor, Roosevelts persoonlijken vertegenwoordiger, op Zaterdagmorgen op audiëntie ontving, welke 40 minuten duurde. De berichten zeiden, dat Taylor waarschijnlijk afscheid nam van den Heiligen Vader, aangezien zijn vertrek op handen stond. Ook wordt gemeld, dat Cardinaal Maglione, Secretaris van het Vaticaan, naar Caseria terugkeerde, om zijn vacantie te hervatten, welke hij onderbrak om naar het Vaticaan te komen, teneinde Taylor te ontmoeten (Bern, (AP) 27.9).

De radio van Rome deelde mede, dat Myron C. Taylor, Roosevelts persoonlijke Afgezant, heden per vliegtuig uit Rome vertrok naar Barcelona en Lissabon, na zijn conferenties met Z.H. den Paus beëindigd te hebben (Londen, (AP) 28.9).

Myron Taylor, Roosevelts speciale Vertegenwoordiger bij het Vaticaan, arriveerde per vliegtuig te Barcelona uit Rome, heden om 12.10 uur (Madrid, (AP) 28.9).

WILLKIE OP WEG NAAR CHINA.

Wendell Willkie arriveerde uit Moskou te Kuibysjev op weg naar China. (Kuibysjev, (AP) 27.9).

GEVECHTEN TUSSEN CARLISTEN EN FALANGISTEN.

Het Britse nieuwsagentschap zeide in een bericht uit Stockholm, dat volgens den Romeinsen correspondent van de „Dagens Nyheter", de Italiaanse bladen berichten bevatten omtrent open gevechten in delen van Spanje tussen Carlisten en Falangisten. De gevechten te Bilbao werden in het biezonder genoemd, doch de correspondent zeide, dat geen al te groot belang moet worden gehecht aan deze berichten (Londen, (AP) 27.9).

ROEMEENSE JODEN IN PARIJS GEARRESTEERD.

Een bericht van Transocean deelde mede, dat de Parijse politie ongeveer 4000 Roemeense Joden en Jodinnen heeft gearresteerd en huiszoeking heeft gedaan in alle gebouwen waar Roemeense Joden woonden. De meeste der gearresteerden werden thuis gevonden en gebracht naar het interneringskamp te Drancy in politie-auto's.

De maatregel tegen de Roemeense Joden werd uitgesteld tot de Roemeense Regering een speciale wet uitvaardigde waaronder zij konden worden gearresteerd (Berlijn, (AP) 27.9).

NIEUWS VAN OVERAL.

— **Londen:** Waarnemers van de marine in Londen zeide, dat de berichten — indien zij waarheid inhouden — omtrent de reis ener Japanse duikboot naar de Noordatlantische Oceaan om daar „in nauwe samenwerking" met de Duitse zee-strijdkrachten te opereren, voor vier verklaringen vatbaar zijn: 1) een zuiver propagandistische praestatie met het doel de Japanse en Duitse volken aan te moedigen; 2) een poging om „hun gezicht te redden", en de volkomen Japanse mislukking om tussen beide te komen in de strijd op Madagascar, goed te maken; 3) de levering van een kleine, doch uiterst belangrijke vracht, als medische hulpmiddelen, welke vlugger en veiliger onder water kunnen worden vervoerd; 4) een demonstratie om steun te bieden aan de Duitse inspanningen, die volgens de Japanners niet bevredigend zijn, en te zelfdertijd een antwoord te hebben op de Duitse klachten over de Japanse mislukkingen op zee.

— **Washington:** De Noordamerikaanse Maritieme Commissie bracht aan Roosevelt rapport uit omtrent de voltooiing van 488 vrachtschepen gedurende de laatste 12 maanden. Men verklaarde, dat de afleveringen gedurende de overige drie maanden van dit jaar het doel voor 1942 zullen bereiken van 8 millioen ton. Hieraan werd toegevoegd, dat het productiedoel van 16 millioen ton voor 1943 „redelijkerwijze zeker schijnt te kunnen worden bereikt".

NEDERLAND.

COORDINATIE VAN NEDERLANDSE SCHEEPVAARTAANGELEGENHEDEN.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

De coördinatie van alle aangelegenheden betreffende de Nederlandse scheepvaart in de scheepvaart-afdeling van de Nederlandse missie-Steenberghe in de Verenigde Staten maakt snelle voortgang. De Inspecteur van de scheepvaart, de heer M. J. van der Hoek is vorige week uit Londen te New York aangekomen. Hij is nu bezig een Nederlandse Scheepvaart-inspectie voor de Verenigde Staten en Nederlands West-Indië op te zetten **en is van plan binnenkort een bezoek aan Curaçao te brengen**, teneinde de nodige maatregelen te treffen.

Het New Yorkse bureau, onder leiding van Mr. M. P. L. Steenberghe, zal de supervisie hebben over de technische en de nautische inspectie van Nederlandse schepen in Noordamerikaanse wateren.

Na de invasie van Nederlands Oost Indië bleek de noodzakelijkheid een scheepvaartinspectie voor het Westelijk halfrond tot stand te brengen, ofschoon de afwezigheid van zulk een inspectie tijdelijk werd overbrugd door nauwe samenwerking met de Nederlandse marine.

De voornaamste taak van de scheepvaartinspectie is de Nederlandse koopvaardijvloot in de best mogelijke conditie te houden, deze te controleren en zo dit mogelijk zij de veiligheid en de veiligheidsmiddelen te verbeteren. Een volledig bijgehouden verslag van de oorlogservaringen op dit gebied maakt het mogelijk dat alles, terwille ener voortdurende verbetering der veiligheid, wordt gecentraliseerd.

De scheepseigenaars verlenen hun volledige medewerking en nauw contact wordt onderhouden, ter wille van het verkrijgen van uniformiteit ten aanzien van veiligheidsmiddelen en -maatregelen met andere landen, voornamelijk met de Verenigde Staten en Groot Britannië. De beveiliging onzer koopvaardijvloot wordt gezocht in de nauwste samenwerking met de Koninklijke Nederlandse marine, welke in den persoon van Kapitein ter Zee Ch. Brouwer in verbinding staat met de missie-Steenberghe. De instelling van een Nederlandse zeelieden-reserve te New York wordt overwogen.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Berichten uit Stockholm vertelden, dat Veldmaarschalk Fedor von Bock, Commandant van het offensief tegen Stalingrad, door Hitler is afgezet. Aan dit bericht werd kracht bijgezet door een verslag van een Duitsen oorlogscorrespondent bij Stalingrad, waarin wordt verteld, dat Kolonel Generaal Hermann von Hoth „bericht ontvangt van zijn bevelhebbende Generaals". Von Hoth was aanvoerder van het 4de Duitse pantserleger in het gebied van Stalingrad. Hij leidde de 3e divisie bij de verovering van Smolensk het vorig jaar en werd in October verheven tot het commando over het 17de Duitse leger.

— **Moskou:** Een bericht van het Leningradfront zeide, dat de Duitse Commandanten den troepen, die heimwee hebben, een snelle verovering van Leningrad beloven. Gemeld wordt, dat steeds meer deserties plaatsvinden, o.a. van Polen, Spanjaarden etc....

— **Londen:** Het DNB zegt, dat volgens een communiqué uit Tokio Luitenant Generaal Naotsugu Saga, Commandant van een legergroep, in Centraal China gedood is.

— **Londen:** Een bericht van Exchange Telegraph uit Calcutta zeide, dat Luitenant Generaal M. M. Irwin, Bevelhebber van het Oostelijk Commando van Brits Indië, heeft verklaard persoonlijk te voelen, dat het gevaarlijke tijdstip voor Brits Indië voorbij is. Hij zwaaide lof toe aan de Verenigde Staten en China en zeide, dat de Noordamerikanen steeds meer hulp verstrekken.

— **New York:** De verzekering, dat de campagne van de asduikboten tegen de kustscheepvaart langs de Atlantische kust verminderd is, werd weerspiegeld in de vermindering van de prijzen der verzekeringsmaatschappijen van 15 dollar tot 12.50 dollar voor elke 100 dollar waarde aan vracht. De nieuwe regeling is sedert gisteren van kracht.

— **Tsjungking:** Bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen van de Noordamerikaanse luchtmacht in China hebben op 27 September aanvallen gedaan op Japanse installaties en verbindingslinies ten Westen van de rivier Salween in het Zuidwestelijk deel van de provincie Yunna. Japanse installaties te Mensjih en Tengtsujng werden gebombardeerd en talrijke voltreffers werden geplaatst op gebouwen. 5 Afzonderlijke groepen van Japanse barakken werden beschoten toen Noordamerikaanse vliegtuigen langs de Birmaweg in de richting van Wanting vlogen. 8 Vrachtauto's werden vernield en 3 Japanse tanks ernstig beschadigd. Alle Noordamerikaanse vliegtuigen keerden terug.

De Acht Apostolische Vicarii van de zes Eilanden van Curaçao 1842-1942.

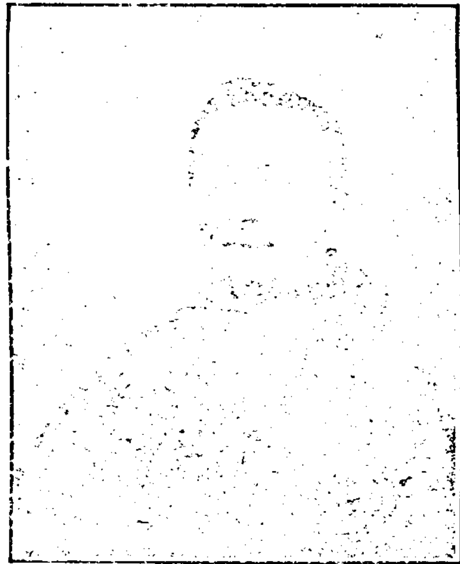
Mgr. Ambrosius J. J. van Baars

ZESDE APOSTOLISCH VICARIUS

door

PATER MAMERTUS DOMINICUS LATOUR O.P.

Woensdag 21 Maart 1897 ontving het Apostolisch Vicariaat van Curaçao de Bulle bij welke Zijne Heiligheid Paus Leo XIII dato 15 Februari tot Bisschop van Teuchira i.p.i. en Vicarius Apostolicus van Curaçao benoemde den Hoogeerwaarden Pater Ambrosius van Baars O.P., tot dusverre tijdelijk Administrator van de Missie van Curaçao sedert het vertrek van Mgr. Henricus A. M. Joosten O.P. naar Nederland wegens ziekte.

Mgr. AMBROSIUS J.J. VAN BAARS O.P.
Bisschop van Teuchira
6e Apostolisch Vicarius van Curaçao.

Jacobus Joannes van Baars werd de 6e April 1854 te Tiel geboren, deed zijn religieuze professie in het Dominicanenklooster te Huissen de 28e October 1873 en ontving daar de kloosternaam Ambrosius. De 15e Augustus 1879 werd hij te Utrecht priester gewijd. In September van hetzelfde jaar werd de jonge priester benoemd tot leraar aan het oude St. Dominicuscollege (Lange Nieuwstraat) te Nijmegen, waarvan hij de 15e Mei 1881 vertrok naar de Missie van Curaçao. Hier arriveerde hij op 17 Juni 1881, samen met Pater Jordanus Engelbertus Antonius Onderwater, den eersten redacteur van de „Amigoe di Curaçao".

Pater van Baars was nu op Curaçao en Aruba werkzaam in de zielzorg tot Maart 1892, toen hij voor vacantie naar Nederland ging. Kort na zijn terugkeer in Juni 1893 volgde hij Mgr. Frederiks op als pastoor van de St. Annaparochie te Otrabanda.

Z. D. H. Mgr. Joosten benoemde hem bij zijn vertrek naar Nederland, de 7e Maart 1895 tot Provicarius van de Curaçaose Missie en toen de Apostolisch Vicarius wegens zijn ziekte van Rome verlof kreeg een Coadjutor te kiezen, viel de keuze van den zieke op Pater Van Baars. Rome bevestigde deze keuze en veranderde na het overlijden van Mgr. Joosten het „Provicarius" in „Vicarius".

Het Kruis is mijn kracht.

De cathedraal van Port of Spain, Trinidad, was op Zondagmorgen 23 Mei 1897 al meer dan stampvol, lang voor de klok half negen sloeg en een indrukwekkende rij geestelijken het kerkgebouw binnenschreed. De consacrerende Bisschop was Mgr. Patrick Vincent Flood, een Dominicaan van de Ierse Provincie en Aartsbisschop van Port of Spain, met assistentie van Mgr. M. Naughten, Bisschop van Roseau, Dominica, en Mgr. Willem A. F. Wulfingh C. ss. R., Apostolisch Vicarius van Suriname.

Van de Curaçaose Missie waren tegenwoordig: de Z. E. H. Blommerde en Pater Jacobus Wilhelmus Germanus van Baars, neef van den wijdeling en destijds pastoor van de St. Franciscusparochie te Oranjestad op Aruba. Monseigneur Van Baars, die de versterving beminde koos zich tot lijfspreuk: Crux Virtus Mea, Het Kruis is mijn Kracht.

Op de grens van de twintigste eeuw.

Reeds in 1896 voerde Mgr. Silva, Bisschop van Merida (Venezuela) correspondentie met het hoofd van onze Missie over het stichten van een Seminarie voor de opleiding van priesters voor het Diocees van Merida. Er werd besloten de plantage Scherpenheuvel aan te kopen, waar onder leiding van den architect Pater Frie een Seminarie gebouwd werd. De 29e Januari kwamen er te Curaçao 24 studenten met hun Bisschop aan, die de volgende dag reeds het nog niet voltooide gebouw plechtig inwijdden. Vier van onze Paters werden met de leiding van deze jonge mannen belast.

Seminarie Scherpenheuvel.

Op 23 Augustus 1901 kwam het bericht binnen, dat het Seminarie „tijdelijk" moest gesloten worden wegens gebrek aan financiën, als gevolg van de aanhoudende omwentelingen in Venezuela.

Scherpenheuvel is nooit meer heropend als Seminarie. Het had slechts zeven priesters afgeleverd aan het Diocees van Merida.

Overigens mocht de Missie zich in wat meer voorspoed verheugen, dank zij der langzaam aangroeiende subsidie voor het onderwijs.

St. Antoniusgesticht.

Aan de Scharloweg, vlak bij de kerk van Pietermaai werd in de tweede helft van 1897 het St. Antoniusgesticht gebouwd met een meisjesschool, die onder leiding kwam te staan van dezelfde Soeurs van Roosendaal, die reeds sedert 1852 aldaar de jeugd onderwezen in een armenschool.

De Salesianen werken hier van 1897 — 1917.

Een oude school te Santa Rosa, door Pastoor Frie afgekeurd in 1885 en vervangen door een nieuwe, werd veranderd in een „nieuw" jongensweeshuis, waarvoor de Missie hulp kreeg van enkele Paters Salesianen (Congregatie van Don Bosco, Turijn, Italië). Deze nieuwe krachten kwamen in de Missie aan in December 1897 en zijn er werkzaam gebleven tot 1917. Bijna al het houtwerk voor het Seminarie van Scherpenheuvel werd geleverd door het jongensweeshuis, waaraan een ambachtschool verbonden was, waarvan pastoor Frie oprichter, directeur en leermeester was.

In 1898 verrees een nieuwe kerk te Westpunt. De oude dateerde van 1849 en was sinds dien nooit vergroot, hoewel het aantal parochianen zeer toegenomen was.

Naar de Bovenwinden.

In April van hetzelfde jaar bezocht Mgr. Van Baars de Bovenwindse Eilanden in gezelschap van den Zeereerwaarden Pater Willems. Op St. Eustatius alleen moesten al 45 candidaten gevormd worden. Op 18 November 1898 schrijft Mgr. Van Baars een brief aan Pastoor Jan Paul Delgeur met het glorieuze nieuws, dat hij Zusters Dominicanessen krijgt voor de school. „Jan Paul", aan alle oudere Amigoelezers bekend als de schrijver van de altijd geestige Ditjes en Datjes, kreeg honderd gulden van Mgr. Van Baars toegezonden om van de oude pastorie een nieuw Zustershuis te maken — Missies zijn altijd sterk in dergelijke metamorphoses — en moest ook nog zien, dat hij zich voor diezelfde honderd gulden schoolbanken en andere schoolbehoeften aanschafte. Daar het geld natuurlijk hopeloos ontoereikend was, kreeg de pastoor er nog ƒ 50 bij. Alsof het toen wèl genoeg ware! En in die tijd vonden we al, dat we niet meer zo krap in de financiën zaten als vroeger! In 1902 en 1906 bezocht Mgr. Van Baars nogmaals de Bovenwindse Eilanden, telkens voornamelijk om het Heilige Vormsel toe te dienen.

De twintigste eeuw.

In 1899 kwam de oprichting van een nieuwe parochie tot stand te Montanje, het oostelijk gedeelte van de uitgestrekte parochie Santa Rosa, waar sinds 1839 slechts één kerk stond voor 8000 zielen. Het Gouvernement had reeds in 1896 voor dit doel een stuk gronds afgestaan, waar in 1900 een kerk verrees, toegewijd aan den H. Dominicus. Gedurende hetzelfde jaar werd de oude kerk van Santa Rosa bouwvallig verklaard en neergehaald en op de fundamenten een nieuwe opgetrokken, die reeds in 1901 in gebruik werd genomen.

Op Aruba.

Voor de parochie van Santa Cruz, Aruba, was een splitsing ook hoogst noodzakelijk geworden. Er stond al sinds 1882 een kapel bij wijze van voorlopige oplossing, maar Mgr. Van Baars, die zelf pastoor van Santa Cruz geweest was, hakte de knoop door en bouwde in 1900 een nieuwe kerk te Savoneta, waaraan een vaste priester verbonden werd.

Op Sint Maarten.

Te Simpsons Baai, St. Maarten, werd voor de aldaar in afzondering levende blanke katholieke bevolking in 1897 een kerkje gebouwd, dat na aanbouwing in 1901 en 1905 het doelmatige gebouwtje werd, waar tot heden toe 's zondags kerk en door de week school wordt gehouden.

Met ingang van 1 Januari 1901 werd één priester méér bezoldigd; het Gouvernement begon met het wisselen van eeuw bepaald gul te worden!

In de kerk van Pietermaai brandde in December 1901 voor het eerst electrisch licht! De nieuwe tijd brak baan!

Op 31 Maart 1900 kreeg de „Amigoe" een nieuwe drukkerij en op 19 Mei d.a.v. kon men in dit katholieke weekblad lezen, dat er enkele dagen te voren een nieuw katholiek weekblad was verschenen, geheel in de volkstaal: „La Cruz", de krant, die verreweg de grootste oplaag heeft in dit Gebiedsdeel. Pater Raymundus Wahlen O.P. heeft kans gezien veertig jaar aan een stuk dit blad te maken tot het gretigst verslonden volksblad, dat door den gewonen man van A tot Z uitgespeld wordt. Bekwame medewerkers uit het volk droegen veel tot dit succes bij.

In 1907 werd een nieuwe uitgave bezorgd van de grote catechismus, terwijl Mgr. Van Baars trachtte door het invoeren van kindermissen en algemene Communiedagen voor mannen het geregeld kerkbezoek en het vervullen van de Paasplicht algemener te maken. Deze Bisschop waakte ook zorgvuldig op het houden van croniek door de pastoors en het aanleggen van parochiële archieven. Er werden betere standaardboeken aange- voor het registreren van huwel- doopjes, sterfgevallen, enz. tot gerief van de pastoors en tot en gemak van latere geschiedschr- van de Missie.

In 1902 werd de St. Anna Otrabanda, grondig gerestaureerd iets vergroot en in 1903 kregen de ters een nieuwe pastorie aan de re kant van de kerk. Het werk onder leiding van Pater Van de Pa Saba (Bottom) 1906, Bonaire cón) 1908 en St. Eustatius 1919 gen nieuwe kerkjes, het laatste persoonlijke leiding en met persoo medewerking van „Jan Paul".

16 Juni 1909 vertrok Mgr. Van B wegens een ernstige hartziekte Nederland per S.S. Buenos Aires gezelschap van Pater Martinus L O.P., destijds pastoor van Bayo Puerto Rico. De reis ging via Dr. Spaapen achtte het noodza hiet ziekteverlof met zes maand doen verlengen. De hevige sloopt het fiere krachtige lichaam op 13 Februari 1910 ontvangt Van Baars op eigen verzoek als Apostolisch Vicarius van Cu op Goede Vrijdag 25 Maart hij zacht en kalm in den Heer.

Mgr. Van Baars Ridder in de van den Nederlandsen Leeuw; onderscheiding was sinds Mgr. nus Niewindt aan geen Apostol Vicarius alhier meer toegekend.

BRION

Het Leven van onzen Curaçaosen Held

door

P. A. EUWENS O.P.

II.

Het gevecht op de Cabrietenberg in 1805.

Doch zijn meest beroemde heldendaad verrichtte hij het volgend jaar, toen de Engelsen onder den Admiraal Murray een nieuwe aanval op Curaçao beproefden. De 18e Mei 1805 had Murray, na lange tijd de benedendistricten afgestroopt en gebrandschat te hebben, een vergeefse aanval gedaan op het fort Beekenburg bij Caracasbaai in het Oostdistrict. Een ander plan slaagde echter beter. Half Juni gelukte het Murray daar weder troepen aan land te brengen en de vrij hoge Cabrietenberg, die het fort Beekenburg beheerst, met 4 kanonnen te bezetten. Van die hoogte moorddadig beschoten was de bezetting wel genoodzaakt het fort te ontruimen.

Reeds stonden de Engelsen op het punt zich van het verlaten fort meester te maken, toen een afdeling van het garnizoen onder Majoor P. Lazzaroni Schwartz en een deel der Nationale Garde, 160 man sterk onder aanvoering van hun kapitein Louis Brion kwam opdagen. Op het zien van de sterke stelling van den vijand op de berg ontzonk den Majoor de moed en hij deinsde af. Nu nam Brion het koen besluit alléén met zijn manschappen der Nationale Garde de berg om te trekken, den vijand de gemeenschap met zijn schepen in de baai af te snijden en aan de Westzijde de berg te beklimmen. In den beginne stond hij wel aan het vuur van den vijand bloot, doch zodra hij aan de voet van de berg was aangekomen, vlogen de meeste kogels over de hoofden heen of kletterden tegen de rotsen. Het is mogelijk, dat de Engelsen de macht van Brion niet konden overzien en deze overschatten. Zeker is het dat zij een gelijk aantal manschappen en hun versterkte positie in hun voordeel hadden. Doch verbaasd over dit stoutmoedige waagstuk en bevreesd dat de terugtocht naar hun schepen hun zou worden afgesneden, namen zij de vlucht naar het strand, achtervolgd door Brion. In verwarring sprongen zij bij deze overhaaste vlucht in de sloepen of in zee, waarbij velen de dood in de golven of door het vuur der Schutterij vonden. De vier achtergelaten kanonnen, de ammunitie, enige krijgsgevangenen en de roem der overwinning was het loon voor de moed en het beleid van den 23-jarigen Brion. De laffe Majoor Schwartz werd door Gouverneur Dr. Pierre Jean Changuion [1804-1807] de 20e Juli in arrest gesteld om zich voor een krijgsraad te verantwoorden. Lord Murray trok met zijn schepen af, doch overleed plotseling de 13e Juli 1805 aan boord van zijn schip. Zijn lijk werd op Klein Curaçao begraven.

Brion, de rijke koopmanszoon.

Na het vertrek der Engelsen ademde Curaçao weer vrij en kon de geleden schade herstellen. Vermoedelijk werd toen het corps vrijwilligers ontbonden. Louis Brion kon toen naar hartelust zijn verlangen naar de zee weer botvieren. Zijn vader Pierre Brion was reeds de 12e Maart 1799 overleden en had een aanzienlijk vermogen nagelaten. Zijn aandeel in die erfenis stelde hem in staat tot grote handelsondernemingen. Met zijn schepen maakte hij geregeld reizen naar de andere antillen, waardoor hij zijn vermogen nog aanmerkelijk uitbreidde.

In 1807 bezetten de Engelsen Curaçao voor de 2e maal.

Louis Brion was niet op Curaçao aanwezig, toen het eiland op Nieuwjaarsdag 1807 door den Engelsen Admiraal Brisbane bij verrassing werd genomen [1]). Enige dagen later kwam Brion met zijn schip voor de haven zonder te weten, wat er in die tussentijd was voorgevallen. Wel zag hij nog de Nederlandse vlag van de forten wapperen maar de vier grote fregatten van oorlog in de haven kwamen hem wel wat verdacht voor. In plaats dus van binnen te zeilen, wendde hij de steven om te trachten elders te weten te komen wat er tijdens zijn afwezigheid was gebeurd. Toen zette hij terstond koers naar Santo Domingo en deelde den Fransen bevelhebber Ferrand zijn plannen mede om Curaçao weer op de Engelsen te veroveren. De omstandigheden waren nu nog gunstig. Het Nederlandse garnizoen was nog niet weggevoerd. Alleen het Engelse scheepsvolk hield de forten bezet. De vijand verwachtte nu hoegenaamd geen enkele aanval. Brion vroeg Ferrand zoveel schepen als hij kon missen om ze naar Curaçao over te brengen. Doch er moest haast gemaakt worden, anders zouden in die tussentijd reeds bezettingstroepen van Jamaica zijn aangevoerd. Brion was tot in de finesses met alle plaatselijke omstandigheden op de hoogte en bezat het vertrouwen der inwoners. Ferrand, die Brion persoonlijk kende en van zijn heldendaden op Curaçao gehoord had, scheen er wel oren naar te hebben om dat plan te steunen. In der haast werd een expeditie uitgerust, maar toen alles gereed was, maakte Ferrand zoveel zwarigheid, dat hij er weer van af zag.

Al deze biezonderheden zijn ontleend aan een brief, door Brion in die dagen aan zijn broer Theodoor geschreven. Voorlopig waagde Brion het nog niet naar Curaçao terug te keren. Als kapitein en eigenaar van zijn vaartuig ondernam hij in deze tijd verscheidene reizen tussen Noord-Amerika en de Westindische eilanden. Zo wist hij door zijn ondernemingsgeest zijn kapitaal tot een zeer aanzienlijk vermogen op te voeren, waarmede hij later de Venezolaanse Vrijheidsoorlog op zulk een krachtige wijze zou steunen.

Weldra zullen wij hem in deze oorlog zijn volle kracht zien ontplooien toen zijn strijdlustige geest weer over hem vaardig werd.

Brion in Venezuela.

Men kan de vraag stellen hoe Brion er toe kwam zich in de Venezolaanse opstand te mengen.

De vrijheidsleuze hing in die dagen overal in de lucht. Brion was er mee opgegroeid. In zijn jonge jaren had die leuze op Curaçao reeds de hoofden warm gemaakt. Te midden van de veteranen, die alle veldslagen van Europa hadden meegemaakt, met wie hij in Nederland samen had gediend en gestreden, had die leuze hem voortdurend in de oren geklonken. Op zijn reizen naar Noord-Amerika maakte hij kennis met de jonge Republiek, die zich pas van het oude Moederland had vrijgevochten. Ook op Haïti zag hij de vrijheidsboom geplant en den vroegeren overheerser uitgedreven. Nu weerkaatsten de Andes de echo's van diezelfde strijdkreet, die van Mexico tot aan de Orinoco steeds luider werd aangeheven, om zich aan het knellend juk van Spanje te ontworstelen. Als ervaren koopman had Brion, of zocht hij overal steeds nieuwe handelsbetrekkingen. Zijn instinct dreef hem naar die plaatsen, waar wat te verdienen viel. Nu bood in die jaren de zogenaamde Costafirme (d.i. de vaste kust van het tegenwoordige Venezuela en Colombia), die toen althans in naam onder Spaanse heerschappij stond, daartoe volop de gelegenheid.

Wettelijk had Spanje van oudsher de handel op deze kust wel geheel voor zich alleen gereserveerd maar de toepassing en de werkelijke toestand waren geheel anders. Feitelijk is het ook vroeger nooit aan Spanje gelukt deze uitsluitingsmaatregel in alle strengheid te handhaven, en Curaçao had daaraan vooral de bloei van scheepvaart te danken.

Voornamelijk toen na vele schermutselingen en opstandjes April 1810 het Congres van Ca opstand tegen Spanje officieel clameerde, stond de vrije handel de opstandelingen voor alle langs de gehele kust open, maar zorg droege buiten het bereik Spaanse kogels te blijven.

Voor iemand als Brion, belust avonturen, strijdlustig van aard, èn als scheepskapitein èn reder soldaat reeds voor lang zijn verdiend had, was die sluikhandel zonder aantrekkelijk.

Daar kwam nog bij, dat de partij insurgenten door de Engelse B van Curaçao zo niet openlijk dan in het geheim begunstigd werd. H door is het ook verklaarbaar, dat vele Engelse officieren, ook van Curaçaose garnizoen (o.a. John Pherson) aan de Venezolaanse heidsoorlog deel namen. Boven konden de independenten voor gelde toevoer van geweren munitie slechts rekenen op de hulp schepen, die in Engelse havens of Curaçao en Trinidad waren klaard.

Reeds meermalen had Brion in laatste tijd kleine reizen van Cur naar de kustplaatsen van Venez ondernomen en was zo meer van bij met de pogingen en de ideeën opstandelingen in aanraking geko Over het algemeen was op Curaçao sympathie der bevolking aan de der opstandelingen en men wenste van harte succes.

Wordt vervolgd

1) Hiermede begon het tweede Engelse tussenbestuur van 1 Januari 1807 tot 4 Maart 1816. Het eerste Engelse tussenbestuur op Curaçao was van 13 September 1800 tot 11 Januari 1803 Red. Amigoe.